

De kerstsPECIAL schetst de ontwikkeling die drie generaties melkveehouders doormaakten. Hoe is hun bedrijf veranderd en boert de jongste generatie anders dan de oudste? In deze reportage: **melkwinning**

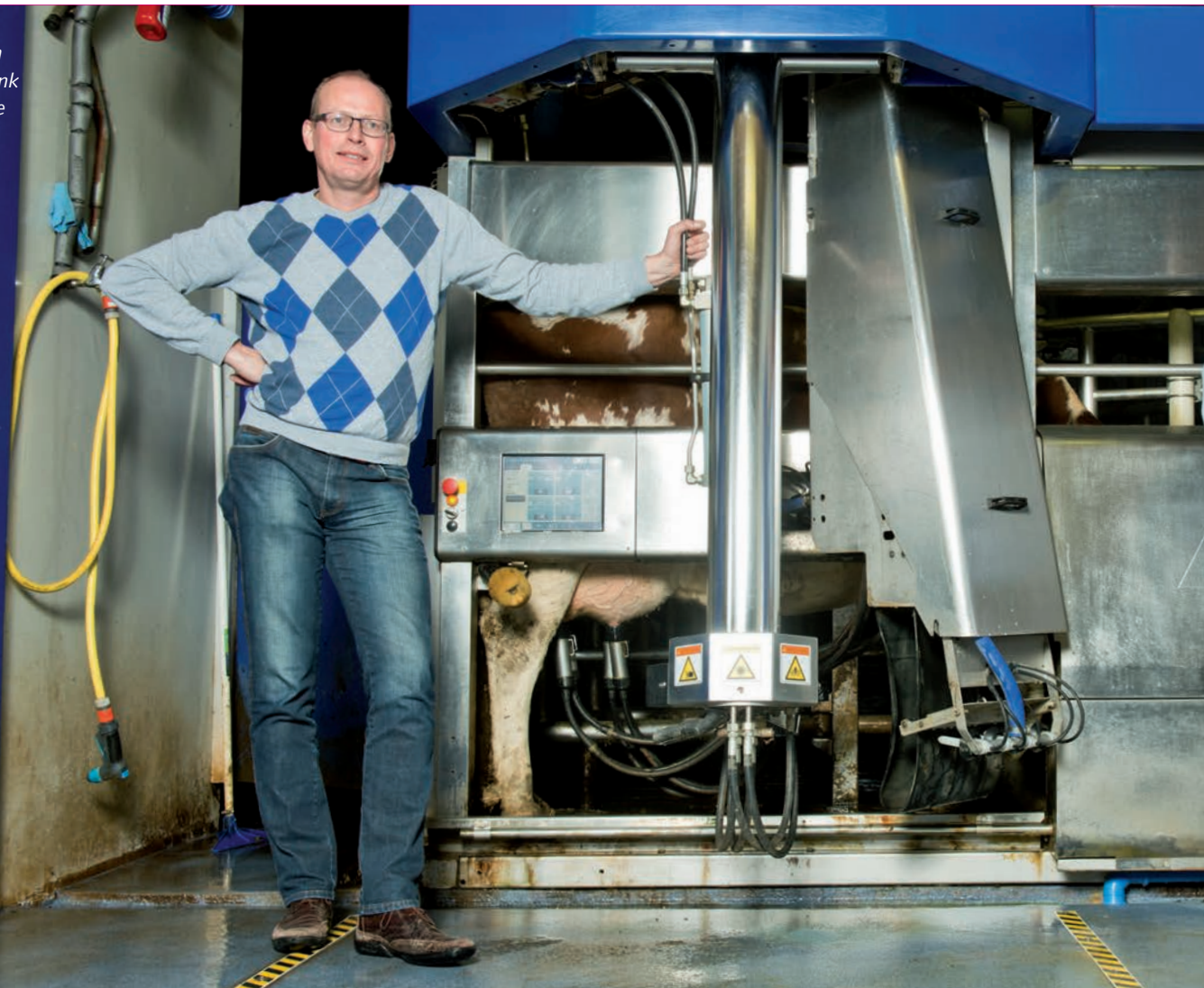
1960: machinaal melken

1973: tandemmelkput

1986: visgraat melkput (2x4)

Via geleidelijke groei ging familie Waalderink van handmelken op Stapsgewijs naar automa

Arjan, Henk en Dian Waalderink bij de robot die in 2010 werd geplaatst

tekst **Jaap van der Knaap**

Het was in de jaren vijftig vanzelfsprekend dat Henk Waalderink voordat hij naar school ging 's morgens eerst nog op een melkkruk plaatsnam. 'Je wist niet beter. Iedereen hielp mee. Als je eenmaal wist hoe het moest, kon je bijna slapend je werk doen. Zo met je hoofd tegen de warme koe en ondertussen zorgen dat je de emmer vol molk.' De nu 75-jarige Henk Waalderink uit Wierden denkt er nog een beetje met weemoed aan terug. 'Het was een hele omschakeling toen we van een grupstal naar de ligboxenstal gingen. Die knusse warmte van de grupstal, dat was toen definitief voorbij.'

Maar lang treurt Waalderink senior niet, want hij kan ook erg enthousiast worden over de melkrobot die zijn zoon Arjan (45) Waalderink vier jaar geleden plaatste. Arjan koos voor de

maximale vorm van automatisering bij het melken om de arbeidsefficiëntie. 'Het was voor mij geen keus. Vanwege mijn deeltijdbaan buitenshuis wil ik melken op een zo efficiënt mogelijke manier. Dan kom je automatisch bij de robot uit.'

Investering in twee robots ineens te groot

Arjan koos voor een niet-alledaagse invulling; naast de komst van de DeLaval-melkrobot bleef ook de 2x5-stands visgraatmelkput intact. 'Een robot is maar voor één ding gemaakt: melken. Dat moet hij dan ook maximaal doen. Het zit niet in onze aard om grote stappen, grote investeringen ineens te doen. We willen geleidelijk groeien. Investeren in twee robots die op halve kracht draaien, dat is slecht voor het saldo. De vaste kosten zijn dan veel te groot. En ineens de stap maken naar 120 koeien is te groot. Onze robot melkt nu 65 koeien, in

1990 2000 2010 2014

2010: melkrobot

2014: aantal melkkoeien: 100; aantal ha: 36; dagproductie per koe: 28 kg

de grupstal naar robotmelken tisch melken

Henk Waalderink aan het melken. Opmerkelijk: de koe staat niet vast

Henk Waalderink (75)

‘Wat ik echt bijzonder vind bij robotmelken is dat de koe zelf haar ritme bepaalt. Je moet wel zorgen voor “grage” koeien, ze moeten zelf naar de robot willen gaan. Vroeger wilden we juist dat koeien rustig waren. De echt fijne koeien kon je gewoon melken midden in het land, zonder dat je ze vast hoefde te zetten.’

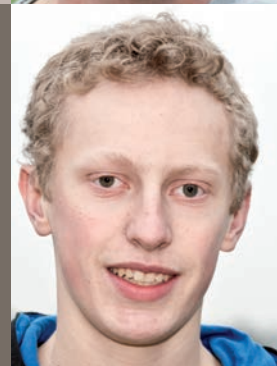
Arjan Waalderink (45)

‘In het tijdperk van mijn vader was het boeren vooral fysiek werk. Tegenwoordig ben je veel meer aan het plannen, regelen. Ik ben de hele dag eigenlijk bezig met het nadenken over het bedrijf, je bent heel bewust bezig met wat je doet. Het meest fysieke dat ik nu nog doe, is het zand van de kuil afhalen.’

Dian Waalderink (15)

‘Mijn opa maakte lange dagen en het werk was een stuk zwaarder dan nu. Nu kun je gelukkig steeds meer automatiseren. Ik melk eigenlijk nooit, ik ben veel liever met de techniek of de robot bezig. Op mijn telefoon kan ik precies zien hoe het met de robot gaat. Zo kan ik op school zien wat er thuis aan de hand is.’

de melkput melken we er ongeveer 25 en die laatste groep groeit gestaag. Als alles volgens plan loopt, plaatsen we volgend jaar de tweede robot en die zit dan meteen ook vol.’

De factor arbeid was ook voor Henk destijds een reden om te automatiseren. ‘In 1960 molken we voor het eerst machinaal met een melkemmer omdat mijn zus trouwde en ze niet meer mee kon helpen. De melkemmer betekende ook arbeidsefficiëntie; we konden meer koeien melken in dezelfde tijd.’ Tot 1973 ging de melk in melkbussen. Met de komst van de melktank van 1600 liter startte ook het melken in de 2x2-tandemmelkput. ‘Machinaal melken was een hele verandering’, aldus Henk. ‘Maar als ik eerlijk ben, was de komst van de trekker een grotere revolutie. Dat leverde op ons gemengd bedrijf pas echt enorm veel arbeidsbesparing op.’

Het bedrijf bleef zich stapsgewijs ontwikkelen. De 1+1-lig-

boxenstal werd een 2+1-stal, de roséstal werd verbouwd tot drogekoeienstal en in 2003 kwamen er dertig ligboxen bij.

‘Toen dachten we dat we met dertig boxen wel tien jaar vooruit konden’, zegt Arjan met een glimlach en hij wijst op de jongste uitbreiding. In 2010 leverde nieuw- en verbouw zeventig extra ligboxen op en werd bij de plaatsing van de melkrobot al rekening gehouden met een tweede robot voor 2015.

‘Straks melken we 120 koeien, maar daar zal het wel niet bij blijven’, zo schat de vijftienjarige Dian Waalderink in. Dian zit nog op school en is erg geïnteresseerd in het bedrijf. Vooral techniek en de automatisering spreken hem aan en op zijn mobieltje volgt hij de verrichtingen van de robot op de voet. ‘Ik denk dat met nog meer automatisering je als familiebedrijf in de toekomst makkelijk 180 koeien kunt melken. Met melkrobots, dat dan wel natuurlijk.’ |